

vej eventuelt skulde være under offentlig Drift, nemlig at der der udnyttes et Jordmonopol, og at en Sporvej, hvad vi daglig se, kan flytte en Grundrente fra et Sted i Byen til et andet, gælder ikke for Nationalbanken. Her gælder det alene, hvorvidt en Seddelbank kan udføre sin Funktion tilfredsstillende, at udstede sikre Sedler. Men det kan den efter mit Skøn som Privatbank gøre fuldt saa let, som den kan det som Statsbank. Thi jeg har den absolutte Overbevisning, at paa det økonomiske som paa det politiske Omraade virker intet saa godt som den gensidige Kontrol. En Kontrol virker 100 Gange bedre end et hvilket som helst System, vi kunne udtænke. Men Staten kan nu en Gang ikke kontrolere sig selv, den kan ikke kontrolere sin egen Seddeludstedelse. Selv om den kalder det et særligt Departement eller, som i Sverige — og det ærede Medlem omtalte jo den svenske Rigsbank — kalder det en særlig Rigsbank, saa er det Staten selv, der gennem kgl. Resolution skal træffe saadanne Dispositioner. Det er Finansministeren selv, der bestemmer, hvem omtrent der bliver den ledende Bankdirektør, eller det er Rigsdagsflertallet, der bestemmer det. Og i begge Tilfælde er der i en Statsbank ikke nogen som helst Sikkerhed for, at Seddeludstedelsesretten ikke misbruges. Enhver Finansminister vil vel altid møde med de smukkeste Intentioner, med en god Hensigt, men Finansministre synes overalt i Verden at være ret depraverede Individuer, der, naar de ikke have Penge, ere i Stand til alt, og selv om vi faa de braveste Finansministre — og vi have jo en meget brav og elskværdig Finansminister —, er jeg ikke sikker paa, hvorledes det kan gaa, naar de ere i Fristelse, fordi de for enhver Pris skulle skaffe sig Penge til at realisere en eller anden Kæphest — vi have jo hver sin Kæphest, Partiernes ogsaa. — Jeg er ikke sikker paa, om ikke den kgl. Resolution, der tillader Udstedelse af Sedler uden Dækning, kan misbruges i utilladelig Grad.

Dertil kommer, at Seddelbankens Opgave jo tillige er den at være Fællesbank for de andre Banker, at rumme Landets Guldbeholdning og derigennem ogsaa at regulere Kreditens Udvikling gennem Diskontosætningen. Jeg mener vedblivende, at en Statsbank er et meget daarligt Redskab til at regulere Diskontosætningen, til at sætte Diskontoen i et Land, naar Banken virkelig skal udøve nogen Selvstændighed og ikke blot være en slavisk Efterfølger af en eller anden udenlandsk Bank.

Under disse Forhold maa jeg sige til den ærede sidste Taler, at medens jeg ellers maaske kan mødes med ham paa mange Omraader, hvad Spørgsmaalet om offentlig Drift angaar, maa jeg paa Bankomraadet absolut anse den for en Fejl. I den Henseende er jeg ganske enig med Flertallets ærede Ordfører. Naar vi betragte Sagen historisk — og fra mit Partis Side se vi, naar Talen er om Privilegier, altid en Smule paa, hvorledes den hittidige Privilegiehaver har opført sig — kunne vi ikke nægte, at Nationalbanken netop med Hensyn til den Opgave, vi have med at gøre, Seddeludstedelsen, har opført sig paa en meget fin og solid Maade, saa vi alle tro paa Nationalbanken ligesaa godt som paa Kongens Mønt eller maaske bedre.

Nationalbanken har ikke misbrugt sit Privilegium. Det har givet et relativt beskedent Udbytte. Jeg kommer her til at tænke paa, at det ærede Medlem for Københavns 10. Valgkreds (P. Knudsen) mener, at Udbyttet af de 38 Millioner Kroner, som Banken nu har gratis, er 8 pCt. eller 3 Millioner Kr. Naar Udbyttet af hele Bankens Virksomhed er 2 Millioner Kr., ved jeg ikke, hvor den ene Million er bleven af, medmindre maaske en af Bankens Direktører eller Kontorchefer har puttet den i Baglommen, eller givet den til en Minister, eller den paa anden Maade er forsvunden. I hvert Fald, den ene Million, som er fremkommen af det fri Seddelbeløb, findes ikke i Regnskaberne. Men maaske ved det ærede Medlem for 10de Kreds, hvor den er bleven af? Og saa tror jeg, vi andre ville være ham taknemmelige, om han vil sige os det.

Det næste og i Virkeligheden det vigtigste Spørgsmaal er Spørgsmaalet om Dækningsreglerne. Der kan jeg anse det for rigtigt, at vi ere gaaede over til Brøksystemet. Kontingentsystemet, hvorefter en vis Del af Seddelmængden kan være udækket, medens Resten skal dækkes fuldt — oprindeligt var det 27 Millioner Kr., men ved forskellige kongelige Resolutioner er det forhøjet til 38 Millioner Kr. — er ganske vist et sikkert System, men det har den Fejl, som er paavist i Motiverne, at i Høsttiden og i Krisetider, hvert 7de eller 8de Aar, staar Banken noget ubehageligt, idet den ikke kan skaffe Millioner nok, uden straks at skulle forøge Guldbeholdningen. Brøksystemet er paa den anden Side ikke helt sikkert. Det er sikkert indenfor et begrænset Omraade, men i det Øjeblik Seddeludstedelsesretten er ubegrænset, kunde det tænkes, at en samvittighedsløs